

Brusel 5. července 2023
(OR. en)

11492/23

Interinstitucionální spis:
2023/0252(COD)

POLCOM 148
SPG 5
CODEC 1290

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	4. července 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 426 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 426 final.

Příloha: COM(2023) 426 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 4.7.2023
COM(2023) 426 final

2023/0252 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25.
října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení
Rady (ES) č. 732/2008**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Evropská unie (EU) poskytuje od roku 1971 rozvojovým zemím¹ obchodní preference prostřednictvím systému všeobecných celních preferencí (GSP). Ten je součástí její společné obchodní politiky v souladu s obecnými ustanoveními, jimiž se řídí vnější činnost EU².

Systém GSP je jedním z klíčových nástrojů EU, který pomáhá rozvojovým zemím začlenit se do světové ekonomiky prostřednictvím obchodu, snižovat chudobu a podporovat udržitelný rozvoj prostřednictvím prosazování základních lidských a pracovních práv, ochrany životního prostředí a řádné správy věcí veřejných. Systém GSP se skládá ze tří režimů:

- standardní systém GSP: v případě zemí s nízkými a nižšími středními příjmy stanoví snížení nebo úplné zrušení cel u dvou třetin celních položek EU,
- systém GSP+: zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných, který snižuje cla na 0 % u obecně stejných celních položek jako standardní systém GSP. Je poskytován zranitelným zemím s nízkými a nižšími středními příjmy, které provádějí 27 mezinárodních úmluv týkajících se lidských práv, pracovních práv, ochrany životního prostředí a řádné správy věcí veřejných,
- režim „Vše kromě zbraní“: zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země, který jim poskytuje bezcelní a bezkvótový přístup na trh EU pro všechny produkty kromě zbraní a střeliva.

Stávající systém vychází z nařízení (EU) č. 978/2012³ a jeho používání skončí dne 31. prosince 2023. Nebude-li před uvedeným datem přijato nové nařízení nahrazující stávající nařízení, standardní systém GSP a systém GSP+ přestanou platit počínaje dnem 1. ledna 2024. Na dovoz z rozvojových zemí v rámci standardního systému GSP a systému GSP+ by se tak vztahovala cla podle doložky nejvyšších výhod. Na dovoz z nejméně rozvinutých zemí by se však nadále vztahoval režim „Vše kromě zbraní“, který nemá datum skončení platnosti.

Dne 22. září 2021 Evropská komise přijala návrh⁴ nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování systému všeobecných celních preferencí. Nové nařízení by zrušilo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 a dne 1. ledna 2024 vstoupilo v platnost. V současnosti probíhá řádný legislativní postup, avšak není dosud dokončen a existuje riziko, že nebude dokončen včas. Je nezbytné zajistit nepřetržité fungování systému i po dni 31. prosince 2023. Jakékoli případné přerušení fungování systému všeobecných celních

¹ Výraz „rozvojové země“ se používá v souladu s terminologií WTO, viz např. úvodní ustanovení Marrákešské dohody o založení WTO („uznávajíc dále, že je nutné vyvíjet rozhodné úsilí k tomu, aby si rozvojové země, a zvláště ty nejméně rozvinuté mezi nimi, zajistily podíl z růstu mezinárodního obchodu, který odpovídá potřebě jejich ekonomického rozvoje“) a zmocňovací doložka GATT („Rozhodnutí o rozdílném a příznivějším zacházení, vzájemnosti a plnější účasti rozvojových zemí“).

² Smlouva o Evropské unii – HLAVA V: OBECNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE A ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O SPOLEČNÉ ZAHRA NIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE Kapitola 1: Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie – článek 21 http://data.europa.eu/eli/treaty/teu_2008/art_21/oj.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008 (Úř. věst. L 303, 31.10.2012, s. 1).

⁴ COM(2021) 579: Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012.

preferencí by znamenalo, že veškerý dovoz v rámci GSP, s výjimkou dovozu z nejméně rozvinutých zemí, na které by se vztahoval režim „Vše kromě zbraní“, by se vrátil k běžnému zacházení podle doložky nejvyšších výhod, což by společností v EU a zvýhodněným zemím způsobilo značný hospodářský otřes.

Tento návrh se předkládá za účelem zajistit kontinuitu a dostatek času pro legislativní postup, který je nezbytný pro prodloužení platnosti stávajících pravidel zabránění nepříznivým důsledkům popsaným výše. Komise se domnívá, že nové nařízení o systému všeobecných celních preferencí by se mělo použít co nejdříve, čímž by se ukončilo dočasné prodloužení platnosti stávajícího systému. Navrhuje se proto zachovat beze změn stávající nařízení i po 31. prosinci 2023, dokud nové nařízení nebude schváleno a nevstoupí po přiměřeném přechodném období v platnost.

Vzhledem k přetrvávající nejistotě ohledně času potřebného pro dokončení legislativního postupu týkajícího se nového nařízení o systému GSP se navrhuje, aby platnost stávajícího nařízení o systému GSP byla prodloužena do dne 31. prosince 2027. To vytvoří prostor, aby se příprava, schválení a přijetí nového nařízení s dostatečným předstihem oznámily hospodářským subjektům a zvýhodněným zemím, které se tak připraví na veškeré přijaté změny, aniž by čelily riziku neomezeného prodlužování platnosti, které by ve skutečnosti udržovalo *status quo* a oddalovalo příhodné reformy systému GSP.

Tímto návrhem se mění pouze datum použitelnosti nařízení (EU) č. 978/2012.

Návrh prodloužení platnosti stávajícího nařízení o systému GSP nepředstavuje žádné náklady pro rozpočet EU. Jeho použití by rovněž nevedlo ke ztrátě příjmů z cel ve srovnání se současnou situací.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
po předložení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,
v souladu s řádným legislativním postupem,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Od roku 1971 poskytuje Společenství rozvojovým zemím obchodní preference v rámci svého systému všeobecných celních preferencí.
- (2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012¹ stanoví uplatňování systému všeobecných celních preferencí (dále jen „systém“) do 31. prosince 2023 s výjimkou zvláštního režimu pro nejméně rozvinuté země, na které se toto datum ukončení platnosti nevztahuje.
- (3) Dne 22. září 2021 Evropská komise přijala návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012². Navržené nařízení má vstoupit v platnost dne 1. ledna 2024. V současnosti probíhá řádný legislativní postup a existuje riziko, že nebude dokončen do dne 31. prosince 2023. Aby se zajistilo nepřetržité fungování systému i po dni 31. prosince 2023 až do přijetí a použití nového nařízení, je nutné navrhnout prodloužení platnosti nařízení (EU) č. 978/2012.
- (4) Doba prodloužení platnosti stávajícího nařízení by měla poskytnout potřebný čas pro legislativní proces za účelem přijetí nového nařízení. Použitelnost nařízení (EU) č. 978/2012 by se tedy měla prodloužit do dne 31. prosince 2027. V případě, že nařízení vycházející z návrhu Komise COM(2021)579 bude použitelné před tímto datem, prodloužení doby použitelnosti nařízení (EU) č. 978/2012 by se mělo odpovídajícím způsobem zkrátit a mělo by se stanovit vhodné přechodné období. Pokud by toto nařízení bylo vyhlášeno přede dnem 31. prosince 2023, mělo by se použít se zpětnou účinností ode dne 1. ledna 2024, aby se zajistila nepřetržitá použitelnost nařízení (EU) č. 978/2012,

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008 (Úř. věst. L 303, 31.10.2012, s. 1).

² COM(2021) 579 final.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

V čl. 43 odst. 3 nařízení (EU) č. 978/2012 se rok „2023“ nahrazuje rokem „2027“.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Pokud se toto nařízení vyhlásí přede dnem 31. prosince 2023, použije se se zpětnou účinností ode dne 1. ledna 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ VÝKAZ

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ VÝKAZ „PŘÍJMY“ – PRO NÁVRHY S ROZPOČTOVÝM DOPADEM NA PŘÍJMOVOU STRANU ROZPOČTU

1. NÁZEV NÁVRHU:

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008

2. ROZPOČTOVÉ POLOŽKY:

Příjmová položka (kapitola/článek/bod): Článek 120

Částka zahrnutá do rozpočtu na příslušný rok: není relevantní

(pouze v případě účelově vázaných příjmů):

Příjmy budou účelově vázány na následující výdajovou položku (kapitola/článek/bod): není relevantní

3. FINANČNÍ DOPAD

☐ Návrh nemá žádné finanční důsledky

☒ Návrh nemá finanční dopad na výdaje, má však finanční dopad na příjmy

☐ Návrh má finanční dopad na účelově vázané příjmy

Účinek je následující:

(v milionech EUR, zaokrouhleno na jedno desetinné místo)

Příjmová položka	Dopad na příjmy ³⁴	Období 12 měsíců od 1. ledna 2024 (je-li použitelné)	Rok 2024
/článek/ 120	<i>Dopad na vlastní zdroje</i>		-2,977,6
Kapitola/článek/bod...			

Situace po opatření					
Příjmová položka	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Kapitola/článek/bod...					
Kapitola/článek/bod...					

³ Částky pro každý rok musí být odhadnuty s použitím vzorce nebo způsobu stanovených v oddíle 5. U prvního roku se roční částka vyplácí obvyklým způsobem bez snížení či poměrného snížení.

⁴ Pokud jde o tradiční vlastní zdroje (cla, dávky z cukru), uvedené částky musí být v čisté výši, tj. hrubé částky po odečtení 20 % jako nákladů na výběr.

(Pouze v případě účelově vázaných příjmů, pod podmínkou, že rozpočtová položka je již známa): není relevantní

Výdajová položka ⁵	Rok N	Rok N+1
Kapitola/článek/bod...		
Kapitola/článek/bod...		

Situace po opatření					
Výdajová položka	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Kapitola/článek/bod ...					
Kapitola/článek/bod ...					

1. OPATŘENÍ PROTI PODVODŮM

nepoužije se

DALŠÍ POZNÁMKY

Systém všeobecných preferencí (GSP) poskytuje za určitých podmínek celní preference na některé produkty dovážené do EU.

Na základě nejnovějších dostupných údajů (za rok 2019)⁶ představují tyto preference podle navrhovaného nařízení o systému GSP pro EU ztrátu příjmů ve výši 2 977,6 milionů EUR (příloha 1).

Nové nařízení by zachovalo stávající preference. Ke snížení ztrát příjmů by navíc přispěla možnost, že země ztratí příslušnost k systému v důsledku dosažení statusu vyšších středních příjmů nebo podepsání dohody o volném obchodu s EU.

Výsledná ztráta příjmů by činila 3 970 milionů EUR (hrubá výše). Po odečtení 25 %, která zůstávají v členských státech jako náhrada nákladů na výběr, by odhadovaná ztráta příjmů rozpočtu EU činila 2 978 milionů EUR rozdělených mezi různé režimy takto:

Mil. EUR	Preferenční dovoz	Ztráta příjmů	Po snížení o 25 % k náhradě „nákladů členských států na výběr“
„Vše kromě zbraní“	25,171	2,764	2,073

⁵ Použije se jen v nutných případech.

⁶ Údaje za rok 2020 a 2021 jsou k dispozici, ale nebyly zvoleny jako základ pro výpočty, neboť jde o neobvyklý a nereprezentativní rok.

GSP +	8,406	776	582
GSP	13,005	430	323
Celkem	46,583	3,970	2,978

Příloha 1: Dopad na příjmy EU podle zemí zvýhodněných v rámci systému GSP

Země režimu „Vše kromě zbraní“	Celkový dovoz x 1 000 EURO	Způsobilý dovoz x 1 000 EURO	Preferenční dovoz x 1 000 EURO	Průměr DNV	Průměrná sazba režimu „Vše kromě zbraní“	Ztráta příjmů EU x 1 000 EURO
Afghánistán	49,655	19,501	14,802	2,9 %	—	434
Angola	3,520,990	37,270	31,004	7,7 %	—	2,378
Bangladéš	15,927,629	15,874,498	15,366,176	11,7 %	—	1,805,019
Benin	19,183	2,854	2,059	7,0 %	—	145
Bhútán	10,022	9,817	9,435	5,7 %	—	542
Burkina Faso	242,090	20,944	20,000	6,1 %	—	1,225
Burundi	31,505	262	142	5,3 %	—	7
Kambodža	4,574,251	4,428,234	4,173,909	11,9 %	—	497,288
Středoafrická republika	12,149	66	—	—	—	—
Čad	135,515	1,950	—	—	—	—
Komory	23,416	9,408	8,691	6,6 %	—	573
Kongo (Demokratická rep.)	822,182	8,453	1,794	11,1 %	—	200
Džibutsko	3,184	874	81	11,5 %	—	9
Rovníková Guinea	886,116	16,843	7,407	0,7 %	—	52
Eritrea	1,962	1,737	1,681	11,9 %	—	200
Etiopie	520,210	255,691	246,854	8,8 %	—	21,684
Gambie	13,247	10,897	10,145	8,0 %	—	808
Guinea	732,435	4,534	1,738	5,9 %	—	103
Guinea-Bissau	64,299	515	411	8,4 %	—	35
Haiti	33,890	10,672	8,747	11,0 %	—	962
Kiribati	66	65	12	11,0 %	—	1

Laos	285,962	240,844	212,040	10,0 %	—	21,274
Lesotho	299,445	4,710	597	9,1 %	—	54
Libérie	327,056	3,113	2,001	4,5 %	—	90
Madagaskar	906,173	698,620	8,151	6,9 %	—	566
Malawi	259,579	246,715	238,199	0,1 %	—	199
Mali	30,942	5,873	3,700	5,1 %	—	189
Mauritánie	675,106	336,957	332,825	8,8 %	—	29,243
Mosambik	1,619,461	1,144,760	1,099,775	3,0 %	—	33,386
Barma/Myanmar	2,731,998	2,593,015	2,470,859	11,0 %	—	273,017
Nepál	67,719	59,535	55,329	7,9 %	—	4,377
Niger	6,185	3,927	2,583	1,0 %	—	26
Rwanda	52,002	10,968	10,046	5,9 %	—	593
Svatý Tomáš a Princův ostrov	7,659	877	740	3,4 %	—	25
Senegal	471,995	337,004	330,186	10,0 %	—	32,859
Sierra Leone	265,673	2,927	1,455	3,3 %	—	48
Šalomounovy ostrovy	61,559	61,419	61,272	22,2 %	—	13,612
Somálsko	23,119	301	—	—	—	
Jižní Súdán	1,862	1,447	—	—	—	
Súdán	272,348	7,975	6,998	1,6 %	—	113
Tanzanie	419,033	232,563	225,134	4,0 %	—	9,052
Východní Timor	4,187	1,256	0	12,3 %	—	0
Togo	211,711	17,563	16,359	6,4 %	—	1,045
Tuvalu	224	88	—	—	—	
Uganda	416,610	131,769	129,242	7,6 %	—	9,798
Vanuatu	742	77	22	4,0 %	—	1
Jemen	95,481	9,726	8,723	13,2 %	—	1,148

Zambie	352,622	54,298	49,852	2,8 %	—	1,371
Režim „Vše kromě zbraní“ celkem	37,490,449	26,923,416	25,171,176	11,0 %		2,763,751

Země GSP+	Celkový dovoz x 1 000 EURO	Způsobilý dovoz x 1 000 EURO	Preferenční dovoz x 1 000 EURO	Průměr DNV	Průměrná sazba GSP+	Ztráta příjmů EU x 1 000 EURO
Arménie	334,119	200,580	196,657	4,6 %	—	9,028
Bolívie	547,509	83,017	78,203	1,7 %	—	1,319
Kapverdy	84,537	68,040	61,240	20,1 %	—	12,288
Kyrgyzská republika	104,734	7,444	4,541	5,5 %	—	249
Mongolsko	74,705	17,351	14,060	11,0 %	—	1,542
Pákistán	5,917,043	5,268,942	5,116,967	10,1 %	—	514,803
Filipíny	7,075,078	2,437,012	1,766,682	7,6 %	—	133,553
Šrí Lanka	2,266,802	1,922,801	1,167,843	8,9 %	—	103,391
GSP+ celkem	16,404,528	10,005,187	8,406,193	9,2 %		776,174

Země obecného systému GSP	Celkový dovoz x 1 000 EURO	Způsobilý dovoz x 1 000 EURO	Preferenční dovoz x 1 000 EURO	Průměr DNV	Průměrná sazba GSP	Ztráta příjmů EU x 1 000 EURO
Kongo	737,147	2,623	236	7,4 %	4,1 %	8
Cookovy ostrovy	6,385	1,083		—	—	
Indie	38,052,127	8,626,452	7,929,033	9,6 %	6,5 %	247,014
Indonésie	13,531,056	6,140,299	4,835,094	8,2 %	4,6 %	174,707
Keňa	971,904	334,198	1,640	4,9 %	1,9 %	50
Mikronésie	39	24	4	11,5 %	7,0 %	0
Nauru	202	10		—	—	
Nigérie	17,072,490	161,796	129,049	7,3 %	2,8 %	5,726
Niue	269	35		—	—	
Samoa	879	457		—	—	
Sýrie	44,378	23,635	4,143	8,3 %	4,4 %	162
Tádžikistán	42,091	14,082	12,517	11,5 %	9,1 %	299
Tonga	237	177	127	9,7 %	3,2 %	8

Uzbekistán	172,288	106,678	93,595	6,7 %	4,3 %	2,220
Země systému GSP celkem	70,631,494	15,411,550	13,005,438	9,1 %	5,8 %	430,195